เรื่อง กม.93 ช่องเย็น ถนนที่หายไปในแม่วงก์

The Office Of Academic Resource Information And Technology

กม.93
ช่องเย็น
ถนนที่หายไปในแม่วงก์
กม.
93
ช่องเย็น
สำนักข่าวกาขาว

รายละเอียด

สถานที่ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งในจุดชมธรรมชาติที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย แต่เบื้องหลังความเงียบสงบของช่องเย็นในปัจจุบัน ซ่อนเรื่องราวอีกด้านหนึ่งของประวัติศาสตร์เอาไว้

เรื่องราวของถนนสายหนึ่ง ที่เคยถูกวางแผนให้เปลี่ยนแปลงอนาคตของภูมิภาคทั้งภูมิภาค ย้อนกลับไปในช่วงทศวรรษ 2510–2520 พื้นที่รอยต่อระหว่างจังหวัดกำแพงเพชรและตากยังคงเป็นดินแดนที่เข้าถึงได้ยาก เทือกเขาถนนธงชัยทอดตัวยาวสลับกับหุบเขาลึกและผืนป่าดิบอันกว้างใหญ่ ในช่วงเวลานั้น ประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาความมั่นคงจากการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย หลายพื้นที่ในเขตภูเขาและป่าลึกถูกใช้เป็นฐานที่มั่นและเส้นทางเคลื่อนไหวของกองกำลังติดอาวุธ สำหรับรัฐไทยในยุคนั้น ถนนไม่ได้เป็นเพียงเส้นทางคมนาคม แต่เป็นเครื่องมือทางยุทธศาสตร์

ถนนหมายถึงการเข้าถึง หมายถึงการขนส่งกำลังพล หมายถึงการนำอำนาจการปกครองเข้าไปสู่พื้นที่ที่เคยห่างไกล ภายใต้แนวคิดดังกล่าว จึงเกิดโครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 1117 สายคลองลาน–อุ้มผาง ถนนสายนี้ถูกวางแผนให้ตัดผ่านแนวป่าและเทือกเขาขนาดใหญ่จากจังหวัดกำแพงเพชรไปสู่อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก หากสร้างแล้วเสร็จ จะกลายเป็นเส้นทางลัดสำคัญที่เชื่อมพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างเข้ากับพื้นที่ชายแดนด้านตะวันตกของประเทศ

การก่อสร้างเริ่มต้นขึ้นท่ามกลางสภาพภูมิประเทศที่ท้าทายที่สุดแห่งหนึ่งของไทย รถแทรกเตอร์และเครื่องจักรหนักค่อย ๆ เปิดแนวถนนผ่านสันเขาและหุบเหว หน้าผาหลายแห่งถูกเจาะ ดินจำนวนมหาศาลถูกขุดและถม สะพานและทางระบายน้ำถูกสร้างขึ้นทีละจุด ในขณะที่คนงานและทหารช่างต้องเผชิญทั้งฝนตกหนัก หมอกหนา ความหนาวเย็น และโรคภัยจากป่าดิบ ยิ่งถนนคืบลึกเข้าไปมากเท่าไร ความยากลำบากก็ยิ่งเพิ่มขึ้นมากเท่านั้น แต่แนวถนนก็ยังคงทอดตัวเข้าไปในป่าอย่างต่อเนื่อง กิโลเมตรแล้วกิโลเมตรเล่า จนมาถึงบริเวณที่ปัจจุบันเรียกว่า "ช่องเย็น" และมาถึงหลักกิโลเมตรที่ 93 ตรงจุดนี้เอง ถนนหยุดลง

แม้แผนเดิมจะกำหนดให้เส้นทางเดินหน้าต่อไปสู่อุ้มผาง แต่สถานการณ์ของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ในช่วงปลายทศวรรษ 2520 ต่อเนื่องถึงทศวรรษ 2530 บทบาทของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ความจำเป็นทางยุทธศาสตร์ของถนนสายนี้จึงลดลงตามไปด้วย ท้ายที่สุด โครงการก่อสร้างถูกยุติลง ถนนสาย 1117 ไม่เคยเดินทางถึงอุ้มผางตามที่เคยวางแผนไว้ กิโลเมตรที่ 93 จึงกลายเป็นปลายทางของถนน และกลายเป็นจุดเริ่มต้นของเรื่องราวอีกแบบหนึ่ง เมื่อเครื่องจักรเงียบเสียงลง ธรรมชาติก็เริ่มทำงานของมัน ต้นไม้เล็ก ๆ งอกขึ้นตามแนวไหล่ทาง มอสและเฟิร์นเข้าปกคลุมพื้นที่ที่เคยถูกเปิดโล่ง รากไม้ค่อย ๆ แทรกผ่านรอยแตกร้าวของสิ่งก่อสร้างที่มนุษย์ทิ้งเอาไว้ ฤดูกาลแล้วฤดูกาลเล่า ปีแล้วปีเล่า ผืนป่าเริ่มกลืนร่องรอยของถนนกลับคืนสู่ธรรมชาติ อย่างช้า ๆ และเงียบงันทุกวันนี้ ช่องเย็นกลายเป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยว ผู้รักธรรมชาติ และนักดูนกจากทั่วประเทศ

The Office Of Academic Resource Information And Technology

หลายคนเดินทางมาสัมผัสทะเลหมอก สูดอากาศเย็น และชื่นชมความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าแม่วงก์ แต่มีเพียงไม่กี่คนที่รู้ว่า ณ ปลายถนนสายนี้ เคยมีโครงการขนาดใหญ่ที่มุ่งหน้าเข้าสู่ใจกลางผืนป่า และมีเพียงไม่กี่คนที่รู้ว่า หลักกิโลเมตรที่ 93 ไม่ได้เป็นเพียงหลักบอกระยะทาง แต่มันคือร่องรอยชิ้นหนึ่งของประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ของถนนที่สร้างไม่เสร็จ และประวัติศาสตร์ของผืนป่าที่ยังคงอยู่มาจนถึงทุกวันนี้

ถนนสายนี้หยุดอยู่ที่กิโลเมตรที่ 93 แต่หากมันเดินหน้าต่อไปอีกหลายสิบกิโลเมตร วันนี้ใครกันแน่ที่จะหายไป...

ถนน หรือผืนป่า

คำสำคัญ : ช่องเย็น คลองลาน อุ้งผาง ถนนที่หายไป กิโลเมตรที่93 แม่วงก์ กำแพงเพชร

ที่มา : สำนักข่าวกาขาว

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2026-07-15

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2404&code_db=610001&code_type=05

The Office Of Academic Resource Information And Technology